

Panna Maria „Ničitelka“

Martin R. Čejka

6. mája 2026 ✝ *Regnum Marianum*

O svátcích Panny Marie po Devítníku se Církev v traktu mše sv. modlí: „*Gaude, Maria Virgo, cunctas haereses sola interemisti. Quae Gabrielis Archangeli dictis credidisti. Dum Virgo Deum et hominem genuisti, et post partum, Virgo, inviolata permansisti. Deu Genitrix, intercede pro nobis.* – Raduj se, Maria Panno, neboť samojediná jsi potřela všechny bludy. Kteráž jsi slovům archanděla Gabriela uvěřila. Jelikož jsi, Panno, Boha a člověka porodila, zůstala jsi, Panno, i po porodu neporušena. Boží Rodičko, oroduj za nás.“

Na skutečnost, že Panna Maria „samojediná potřela všechny bludy“ upamatovává Církev také v breviáři a *Mariánských hodinkách*.

Panna Mária Pomocnica zachraňuje pred diablom (Madonna del Soccorso)

zdroj: wikimedia commons

Latinské slovo *interimo* znamená „odstranit“, „zničit“, „vyhladit“, „potřít“ či dokonce „zabít“. Na první pohled se může zdát, že se takový jazyk nehodí k tiché dívce z Nazareta. Nicméně už v knize *Genesis*, kde nacházíme předobraz Panny Marie, Bůh nepříteli lidstva říká: „Nepřátelství

ustanovují mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a potomstvem jejím; ona rozdrtí hlavu tvou, kdežto ty budeš úklady činiti její patě“ (Gn 3,15). A poslední kniha Písma svatého, tedy *Zjevení sv. Jana*, pak ve dvanácté kapitole líčí lýtý boj mezi „ženou“ a „velikým drakem, starým hadem“. Vidíme tedy, že s novou Evou je od samého začátku až do vítězného konce spojován střet, nikoliv pacifismus.

Jak naznačuje výše zmíněný traktus, Panna Maria potírá všechny bludy tím, že porodila „Boha a člověka“, čili vtělenou Pravdu. Její Syn je „pravým Světlem, jež osvětluje každého člověka“ (Jn 1,9) a kterému se protiví všechny věroučné a mravoučné omyly. Jelikož je blud plodem neposlušnosti tomu, co Bůh sdělil, a intelektuální pýchy, přemáhá jej Panna Maria také svou poslušností „slovům archanděla Gabriela“ a pokorou, která se odráží v *Magnificat*: „Divy (Pán) učinil svou mocí: Rozptýlil ty, kteří pyšně smýšlejí v svém srdci; sesadil mocné s trůnu a povýšil ponížené.“ (Lk 1,51)

Na „bojovou“ povahu Panny Marie poukazoval už církevní otec sv. Epifanios ze Salaminy, a to, nepřekvapivě, ve svém díle *Panarion*, kde vyvracel nejrůznější hereze. V něm se dramaticky ptá: „Kdo by, přivodiv sám sobě šílenství, chtěl ze zlé mysli vzbuzovat nějaké rouhavé dohady, pozdvihnout hlas, rozvázat jazyk a pootevřít rty a místo chvalozpěvů a oslavování vynalézat nějaké urážky, chovat se nestydatě vůči svaté Panně a nectít tuto čestnou nádobu?“ Po té předkládá půvabný, byť z pohledu současné vědy nepřesný přírodopisný popis rozmnožování lvů. Načež upozorňuje, že Kristus je nazýván „lvím mládětem“ (Gn 49, 9), o kterém sv. Jan ve *Zjevení* píše: „Hle, zvítězil lev z kmene Judova, ratolest z Davida“ (Zjv 5,5). Sv. Epifanios pak dochází k následujícímu závěru: „Jestliže je tedy Pán přirovnán ke lvu, nikoliv dle přirozenosti, nýbrž z důvodu tajemství a proto, že se jedná o zvíře královské, nejodvážnější a nejsilnější ze všech zvířat a ve všech dalších ohledech nejpůvabnější, nemohl bych snad tu, jež ho porodila, nazvat lvicí? Jak se vůbec může narodit lev, není-li matka nenazývána lvicí?“

Panna Mária Pomocnica z Magoly (Madonna del Soccorso di Magolà)

zdroj: wikimedia commons

Třicet let po smrti sv. Epifania byla ve jménu „Lvice“ svedena velká bitva na Efezském koncilu roku 431. Koncilní otcové tehdy odsoudili nestoriánský blud, podle kterého lidská osoba Krista byla nositelem božské osoby Božího Syna. Proto také Nestorius odmítal v souvislosti s Pannou Marií pojem *Theotokos* („Bohorodička“) a místo toho prosazoval *Christotokos* („Kristorodička“). Koncil potvrdil titul Bohorodička a vysvětlil, že Panna Maria je Matkou Boží „ne proto, že by Boží Slovo přijalo od ní svou božskou přirozenost, nýbrž proto, že z ní má své svaté tělo, vybavené rozumovou duší, a poněvadž je s ním spojeno ve své osobě, říká se, že se Slovo narodilo podle těla“. Lze vlastně říci, že v souvislosti s Pannou Marií došlo k odsouzení bludu týkajícího se rovněž jejího Syna.

I pozdější doby dosvědčují slavná vítězství Matky Boží nad nejrůznějšími bludy. Sv. Dominik s pomocí modlitby k Panně Marii (z níž se podle všeho vyvinula dnešní podoba modlitby růžence) přemáhal albigenskou herezi. Mocné pomoci Matky Boží vděčí za své vítězství nejedno křesťanské vojsko, přičemž nejslavnější je bitva u Lepanta v roce 1571. Když sv. František Saleský po dlouhém a namáhavém působení úspěšně potlačil protestantismus v oblasti Chablais, připsal za to zásluhu Panně Marii a nechal v roce 1602 na oblouk kůru kostela v Thononu napsat: „*Gaude, Maria Virgo, cunctas haereses sola interemisti in universo mundo* – Raduj se, Raduj se, Maria Panno, neboť samojediná jsi potřela všechny bludy na celém světě“.

Papež sv. Pius X. končí svou encykliku *Pascendi* o modernismu z roku 1907 slovy, aby při biskupech v boji s „návalem bludů“ stála „svou přímlovou a pomocí Neposkvrněná Panna, ničitelka (*interemptrix*) všech bludů“. Už o tři roky dříve, čili roku 1904, v encyklice *Ad diem illum* o Neposkvrněném početí poukázal na souvislost mezi učením o Panně Marii a přemáháním současných bludů. Napsal: „Z čeho ve skutečnosti vycházejí nepřátele náboženství při zasévání velkých a závažných omylů, které otřásají vírou tolika lidí? Začínají popíráním prvotního hříchu člověka a jeho pádu. Považují prvotní hřích a zlo, jež z něj vzešlo, za pouhé báchorky. Zkažení lidstva v jeho původu vedlo následně ke zkažení celého lidského pokolení; a tak mezi smrtelníky zavládlo zlo a s tím souvisela i nutnost nápravy. Pokud to vše odmítneme, snadno pochopíme, že pro Krista, pro Církev, pro milost ani pro jakýkoliv řád, který by přesahoval přirozenost, nezbyvá místo; jedním slovem, podkopává se naprosto celá stavba víry. Jestliže ovšem lidé věří a vyznávají, že Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí uchráněna veškeré poskvrny, musí nutně uznat jak prvotní hřích, tak i nápravu lidského pokolení Ježíšem Kristem, Evangeliiem, Církví a zákonem utrpení. Tím je vykořeněno a zničeno vše, co vychází z racionalismu a materialismu, a křesťanské moudrosti náleží chvála za střežení a obranu pravdy... A tak se opět potvrzuje, co Církev připisuje této vznešené Panně, a to, že potřela všechny hereze na celém světě.“

Na prahu světové války vydal papež Pius XI. v roce 1937 encykliku *Ingravescentibus malis* o svatém růženci, ve které připomněl jedinečnou roli Panny Marie v přemáhání bludů. Dovolává se v ní svědectví dějin: „Každý, kdo se pozorně zamyslí nad letopisy Církve, snadno vycítí, že křesťanství ve všech úsecích svých dějin jest doprovázeno mocnou ochranou panenské

Bohorodičky. Neboť když všude se šířící bludy se namáhaly, aby roztrhaly nerozdílnou jednotu Církve a aby rozvrátily veškerý katolický svět, otcové naši s plnou důvěrou se utíkali k té, která „potřela samojediná všechny bludy na celém světě“. Ta zjednávala vítězství a vracela lepší časy...”

Panna Mária Pomocnica zachraňuje pred diablom (Madonna del Soccorso)

zdroj: wikimedia commons

Právě díky této moci Panny Marie ani v dobách, kdy „nás obkličují tak četná a tak veliká zla, a ačkoliv se pro budoucnost obáváme pohrom ještě větších, nesmíme malomyslněti ani ztráceti naději a důvěru, která se opírá jedině o Boha. Neboť ten, jenž učinil národy a státy uzdravitelnými, jistě neopustí těch, které vykoupil svou drahocennou krví; neopustí své Církve... Obraťme se jako na svou orodovnici a přímluvkyni u něho na Blahoslavenou Pannu, která jest Mu tolik milá; vždyť jak praví sv. Bernard, „je to vůle Boha, který chtěl, abychom všechno měli prostřednictvím Panny Marie“.

Děti Mariiny mají spolupracovat na naplňování Boží vůle a přemáhání bludů, a to v první řadě modlitbou. Proto Pius XI. vybízí: „A jako za doby křížáků byl mezi evropskými národy jen jediný hlas a jediná modlitba, tak nyní ať po všem světě, ve velkoměstech, v ostatních městech, ve velkých vesnicích i dědinkách ať všichni se spojí ve vroucích modlitbách a úpěnlivě prosí velkou Matku Boží, aby takoví ničitelé křesťanské a lidské kultury byli překonáni; a aby znaveným a úzkostmi trápeným národům zazářil opravdový mír. Budou-li tak činiti všichni řádně, s nevýslovnou důvěrou a vroucí zbožností, musíme doufati, že jako v dobách dřívějších, tak i nyní Blahoslavená Panna vyprosí u svého Božského Syna, aby bouře se zmírnily a ustaly; a že po této chvályhodné horlivé modlitbě věřících přijde zářivé vítězství.“

Sv. Maxmilián Maria Kolbe, který mj. zdůrazňoval úlohu Panny Marie při přemáhání svobodného zednářství a jeho bludů, přirovnával desátky růžence k projektilům kulometu, jimiž jako vojáci Neposkvrněné máme zasáhnout srdce nepřátel. Ke slově „samojediná jsi potřela všechny bludy na celém světě“ podotýká: „Jak krásná slova! Bludy, čili ne bludaře, neboť ty miluje, touží po

jejich obrácení a právě z lásky k nim je vysvobozuje z bludů, ničí jejich mylné názory a přesvědčení.“ A dodává: „Potřela je, čili ne pouze zmenšila a oslabila, nýbrž je úplně odstranila, zničila, takže po nich nezůstane ani stopa. Jak? Všechny, takže bez jediné výjimky všechny. A kde? Na celém světě! Čili nejen v té či oné zemi či části země, nýbrž ve všech zemích světa. A to samojediná zničila. Čili není potřeba ničeho více, neboť ona sama to dokáže učinit.“ Sv. Maxmilián nám v této souvislosti připomíná naše povinnosti, ke kterým nás vybízí láska: „Milujeme své bližní, blízké, ale máme v srdci místo pro nebohé duše, které padly do léčky bludu, nevíry nebo rozkolu? Otevřeme jim svá srdce a snažme se přivést Neposkvrněnou do jejich nešťastných srdcí, aby jim přinesla opravdové štěstí – Boha.“

Následování Panny Marie v její pokoře a poslušnosti Boží vůli a opravdová úcta k ní je zárukou také pro nás, abychom neupadli do bludů, ať už nám je podsouvají jiní, nebo si je tvoříme sami. I v našich soukromých životech je „ničitelkou všech bludů“, pokud jí v tom nebráníme. Jak útěšně píše sv. Ludvík Maria Grignion z Montfortu: „Může vůbec dítě, které poslouchá Marii, novou Matku, která ho živí a jasně vede, zabloudit na cestách k věčnosti? „*Ipsam sequens non devias*. Když ji budeš následovat, nezabloudíš,“ praví sv. Bernard. Neměj nejmenší strach, že bys jako pravé dítě Mariino mohl být oklamán zlým duchem a že bys mohl upadnout do vysloveného bludu. Tam, kde je Mariino vedení, není zlý duch se svým šálením, ani bludaři se svými úklady. „*Ipse tenete, non corruis* – Když tě ona podpírá, neklesneš.“

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/panna-maria-nicitelka/>

